

Spis treści

Zwiń

Wykaz skrótów | str. 13

Część I

Zagadnienia ogólne | str. 15

1. Wprowadzenie | str. 16
2. Podstawowe pojęcia | str. 17
3. Klasyfikacja organów państwowych | str. 20
4. Systemy rządów | str. 21
 - 4.1. System parlamentarno-gabinetowy | str. 21
 - 4.2. System prezydencki | str. 22
 - 4.3. System półprezydencki | str. 22
 - 4.4. System komitetowy (zgromadzeniowy) | str. 23
5. System konstytucyjnych organów państwowych w Polsce | str. 23

Część II

Źródła prawa | str. 29

1. Konstytucyjne podstawy źródeł prawa | str. 29
2. Źródła powszechnie obowiązującego prawa | str. 31
 - 2.1. Konstytucja | str. 32
 - 2.2. Ustawy | str. 34
 - 2.3. Rozporządzenie z mocą ustawy w czasie stanu wojennego | str. 35
 - 2.4. Umowy międzynarodowe | str. 37
 - 2.5. Prawo Unii Europejskiej | str. 39
 - 2.6. Rozporządzenie | str. 40
 - 2.7. Akty prawa miejscowego | str. 44
3. Obowiązkiwanie aktów powszechnie obowiązującego prawa | str. 45

4. Źródła prawa wewnętrznie obowiązującego | str. 46

4.1. Uchwały Rady Ministrów | str. 46

4.2. Zarządzenia Prezesa Rady Ministrów i ministrów | str. 47

Część III

Organy władzy ustawodawczej | str. 48

1. Izba pierwsza - Sejm Rzeczypospolitej Polskiej | str. 48

1.1. Poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej | str. 49

1.1.1. Procedura wyboru posłów | str. 50

1.1.1.1. Zasada powszechności | str. 50

1.1.1.2. Zasada równości | str. 51

1.1.1.3. Zasada tajności | str. 52

1.1.1.4. Zasada bezpośredniości | str. 52

1.1.1.5. Zasada proporcjonalności | str. 52

1.1.1.6. Zasada wolnych wyborów | str. 53

1.1.1.7. Organy wyborcze | str. 53

1.1.1.8. Zgłaszanie list kandydatów na posłów | str. 54

1.1.1.9. Kampania wyborcza | str. 55

1.1.1.10. Głosowanie | str. 58

1.1.1.11. Ustalanie wyników wyborów | str. 58

1.1.1.12. Ważność wyborów | str. 59

1.1.1.13. Uzupełnianie składu Sejmu | str. 60

1.1.2. Status prawny posła | str. 60

1.1.2.1. Immunitet parlamentarny | str. 60

1.1.2.2. Niepołączalność | str. 62

1.1.2.3. Prawa i obowiązki parlamentarzystów | str. 64

1.2. Ustrój wewnętrzny Sejmu | str. 65

- 1.2.1. Tryb funkcjonowania Sejmu | str. 65
 - 1.2.1.1. Kadencja Sejmu | str. 65
 - 1.2.1.2. Posiedzenia Sejmu | str. 66
- 1.2.2. Marszałek Sejmu | str. 67
- 1.2.3. Prezydium Sejmu | str. 70
- 1.2.4. Konwent Seniorów | str. 71
- 1.2.5. Komisje sejmowe | str. 72
- 1.2.6. Sekretarze Sejmu | str. 74
- 1.2.7. Formy zrzeszania się posłów | str. 75
- 1.2.8. Kancelaria Sejmu | str. 75
- 1.3. Pozycja ustrojowa Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej | str. 76
 - 1.3.1. Funkcja ustrojodawcza | str. 76
 - 1.3.2. Funkcja ustawodawcza | str. 78
 - 1.3.3. Funkcja kontrolna | str. 81
 - 1.3.4. Funkcja kreacyjna | str. 85
 - 1.3.5. Funkcja międzynarodowa | str. 86
- 2. Izba druga - Senat Rzeczypospolitej Polskiej | str. 87
 - 2.1. Senator Rzeczypospolitej Polskiej | str. 88
 - 2.1.1. Procedura wyboru senatorów | str. 88
 - 2.1.1.1. Uwagi ogólne | str. 88
 - 2.1.1.2. Zgłaszanie kandydatów na senatorów | str. 89
 - 2.1.1.3. Kampania wyborcza | str. 90
 - 2.1.1.4. Głosowanie | str. 90
 - 2.1.1.5. Ustalenie wyników wyborów | str. 90
 - 2.1.1.6. Uzupełnianie składu Senatu | str. 91

- 2.1.2. Status prawny senatora | str. 91
- 2.2. Ustrój wewnętrzny Senatu Rzeczypospolitej Polskiej | str. 91
 - 2.2.1. Tryb funkcjonowania Senatu | str. 92
 - 2.2.1.1. Kadencja Senatu | str. 92
 - 2.2.1.2. Posiedzenia Senatu | str. 92
 - 2.2.2. Marszałek Senatu | str. 93
 - 2.2.3. Prezydium Senatu | str. 94
 - 2.2.4. Konwent Seniorów | str. 94
 - 2.2.5. Komisje senackie | str. 95
 - 2.2.6. Sekretarze Senatu | str. 96
 - 2.2.7. Formy zrzeszania się senatorów (kluby, koła, zespoły) | str. 96
 - 2.2.8. Kancelaria Senatu | str. 96
- 2.3. Pozycja ustrojowa Senatu Rzeczypospolitej Polskiej | str. 97
 - 2.3.1. Funkcja ustrojodawcza | str. 98
 - 2.3.2. Funkcja ustawodawcza | str. 98
 - 2.3.3. Funkcja kontrolna | str. 100
 - 2.3.4. Funkcja kreacyjna | str. 101
 - 2.3.5. Funkcja integracyjna | str. 101
- 3. Zgromadzenie Narodowe | str. 101

Część IV

Organy władzy wykonawczej | str. 104

- 1. Istota i pojęcie zasady podziału władz w Konstytucji RP | str. 108
- 2. Prezydent RP | str. 110
 - 2.1. Wybór Prezydenta RP | str. 121
 - 2.2. Prezydent Rzeczypospolitej jako najwyższy przedstawiciel państwa polskiego | str. 125

- 2.2.1. Kompetencje reprezentacyjne Prezydenta o charakterze międzynarodowym | str. 126
- 2.2.2. Kompetencje reprezentacyjne Prezydenta o charakterze wewnątrzpaństwowym | str. 127
- 2.2.3. Uprawnienia wykonywane za kontrasygnatą | str. 131
- 2.3. Prezydent Rzeczypospolitej jako gwarant ciągłości funkcjonowania władzy państwowej | str. 133
 - 2.3.1. Uprawnienia prawotwórcze Prezydenta | str. 133
 - 2.3.2. Uprawnienia w sferze działania Sejmu i Senatu | str. 135
 - 2.3.2.1. Uprawnienia o charakterze inspiracyjnym, pobudzającym izby parlamentarne do podejmowania działań stanowiących realizację ich kompetencji | str. 136
 - 2.3.2.2. Uprawnienia do dokonywania korekty rozstrzygnięć parlamentu | str. 138
 - 2.3.3. Uprawnienia w sferze działania Rady Ministrów | str. 141
 - 2.3.3.1. Uprawnienia o charakterze organizacyjnym | str. 141
 - 2.3.3.2. Uprawnienia o charakterze inspiracyjnym | str. 142
 - 2.3.3.3. Uprawnienia o charakterze korygującym | str. 143
 - 2.3.3.4. Wspólne wykonywanie działań z zakresu władzy wykonawczej przez Prezydenta i Radę Ministrów | str. 143
 - 2.3.4. Uprawnienia o charakterze sankcji nieprawidłowej działalności | str. 145
 - 2.3.5. Uprawnienia w sferze działania sądów | str. 146
 - 2.3.6. Uprawnienia w sferze działania Narodowego Banku Polskiego | str. 147
 - 2.3.7. Uprawnienia w sferze działania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji | str. 147
- 3. Pozycja ustrojowa i kompetencje Rady Ministrów | str. 148
 - 3.1. Skład Rady Ministrów | str. 149
 - 3.2. Powoływanie rządu | str. 149
 - 3.3. Odpowiedzialność rządu | str. 150
 - 3.4. Prezes Rady Ministrów | str. 151
 - 3.5. Zadania i kompetencje Rady Ministrów w sferze polityki wewnętrznej i zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej | str. 151

Część V

Organy władzy sędziowskiej | str. 155

1. Sądy powszechne i wojskowe. Status sędziego | str. 155
 - 1.1. Uwagi wstępne | str. 156
 - 1.2. Sądy powszechne | str. 158
 - 1.2.1. Organizacja sądów powszechnych | str. 158
 - 1.2.2. Nadzór nad działalnością administracyjną sądów | str. 158
 - 1.3. Sądy wojskowe | str. 162
 - 1.4. Status konstytucyjny sędziego | str. 163
 - 1.4.1. Sposób powoływania sędziów | str. 164
 - 1.4.2. Opróżnianie stanowiska sędziego | str. 166
 - 1.4.3. Niedopuszczalność przeniesienia | str. 168
 - 1.4.4. Immunitet sędziowski | str. 170
 - 1.4.5. Status materialny sędziego | str. 170
 - 1.4.6. Apolityczność i niepołączalność stanowiska sędziego | str. 171
 - 1.5. Ławnicy | str. 171
2. Sąd Najwyższy | str. 174
 - 2.1. Geneza | str. 175
 - 2.2. Sąd Najwyższy współcześnie | str. 178
 - 2.2.1. Normatywne podstawy funkcjonowania SN | str. 178
 - 2.2.2. Kompetencje SN | str. 178
 - 2.2.3. Skład i organizacja SN | str. 179
 - 2.2.4. Obowiązki i prawa sędziów SN | str. 181
 - 2.2.5. Niezawisłość sędziowska i odpowiedzialność dyscyplinarna | str. 182
3. Sądy administracyjne | str. 183

- 3.1. Geneza sądownictwa administracyjnego | str. 184
- 3.2. Sądy administracyjne w obowiązującym stanie prawnym | str. 186
 - 3.2.1. Uwagi wstępne | str. 186
 - 3.2.2. Organizacja sądów administracyjnych | str. 188
- 4. Krajowa Rada Sądownictwa | str. 191
 - 4.1. Historia | str. 191
 - 4.2. Krajowa Rada Sądownictwa współcześnie | str. 192
 - 4.3. Kompetencje | str. 193
 - 4.4. Skład i organizacja | str. 195
 - 4.4.1. Organy i organizacja KRS | str. 197
 - 4.4.2. Obrady Rady | str. 198
- 5. Trybunał Konstytucyjny | str. 200
 - 5.1. Uwagi ogólne i historia instytucji | str. 202
 - 5.2. Trybunał Konstytucyjny w obecnym stanie prawnym | str. 203
 - 5.3. Sędziowie Trybunału Konstytucyjnego | str. 204
 - 5.4. Organy Trybunału Konstytucyjnego | str. 206
 - 5.5. Kompetencje | str. 208
 - 5.5.1. Kontrola konstytucyjności norm | str. 209
 - 5.5.2. Kontrola legalności ustaw z ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi | str. 212
 - 5.5.3. Badanie zgodności przepisów prawnych wydanych przez centralne organy państwa z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi i ustawami | str. 212
 - 5.5.4. Skarga konstytucyjna | str. 213
 - 5.5.5. Pytania prawne | str. 214
 - 5.5.6. Orzekanie Trybunału w sprawach zgodności z Konstytucją celów lub zasad działalności partii politycznych określonych w statucie lub programie partii | str. 216
 - 5.5.7. Rozstrzyganie sporów kompetencyjnych | str. 216

5.5.8. Rozstrzygnięcie w sprawie stwierdzenia przeszkody w sprawowaniu urzędu Prezydenta | str. 217

5.5.9. Postanowienia sygnalizacyjne | str. 218

5.6. Postępowanie przed Trybunałem | str. 219

6. Trybunał Stanu | str. 223

6.1. Pozycja ustrojowa, skład i organizacja Trybunału Stanu | str. 224

6.2. Zakres odpowiedzialności konstytucyjnej | str. 227

6.3. Tryb postępowania w sprawie odpowiedzialności konstytucyjnej | str. 229

Część VI

Organy kontroli i przestrzegania prawa | str. 235

1. Najwyższa Izba Kontroli | str. 235

1.1. Pozycja ustrojowa instytucji Najwyższej Izby Kontroli | str. 236

1.1.1. Najwyższa Izba Kontroli jako naczelny organ kontroli państwowej | str. 236

1.1.2. Zasada podległości Najwyższej Izby Kontroli Sejmowi | str. 237

1.1.3. Zasady organizacji Najwyższej Izby Kontroli | str. 239

1.2. Zakres podmiotowy i przedmiotowy kontroli Najwyższej Izby Kontroli | str. 242

1.3. Postępowanie kontrolne i konsekwencje kontroli | str. 245

2. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji | str. 247

2.1. Geneza KRRiT | str. 248

2.2. Kompetencje KRRiT | str. 250

2.3. Powoływanie, skład oraz organizacja KRRiT | str. 253

3. Rzecznik Praw Obywatelskich | str. 255

4. Rzecznik Praw Dziecka | str. 267

5. Prokurator Generalny | str. 276

5.1. Ujęcie historyczne | str. 277

5.2. Pozycja ustrojowa i zasady organizacji instytucji Prokuratora Generalnego | str. 277

Część VII

Organy centralne finansów publicznych | str. 287

1. Narodowy Bank Polski | str. 288
2. Rada Polityki Pieniężnej | str. 298

Część VIII

Konstytucyjnoprawne aspekty funkcjonowania organów samorządu terytorialnego | str. 302

1. Wprowadzenie | str. 303
2. Samorząd gminny | str. 305
 - 2.1. Zakres działania i zadania gminy | str. 307
 - 2.2. Władze gminy | str. 310
 - 2.2.1. Rada gminy i komisja rewizyjna | str. 310
 - 2.2.2. Wójt (burmistrz, prezydent) | str. 318
 - 2.2.3. Organy pomocnicze gminy | str. 321
 - 2.3. Akty prawa miejscowego gminy | str. 322
 - 2.4. Mienie komunalne | str. 323
 - 2.5. Gospodarka finansowa gminy | str. 325
 - 2.6. Związki i porozumienia międzygminne | str. 325
 - 2.7. Stowarzyszenia gmin | str. 327
 - 2.8. Nadzór nad działalnością gminy | str. 327
 - 2.9. Ustrój miasta stołecznego Warszawa | str. 329
3. Samorząd powiatowy | str. 330
 - 3.1. Zakres działania i zadania powiatu | str. 331
 - 3.2. Władze powiatu | str. 333
 - 3.2.1. Rada powiatu | str. 334
 - 3.2.2. Zarząd powiatu | str. 342
 - 3.2.3. Starosta powiatu i skarbnik powiatu | str. 344

- 3.3. Akty prawa miejscowego powiatu | str. 347
- 3.4. Mienie powiatu | str. 348
- 3.5. Finanse powiatu | str. 349
- 3.6. Związki, stowarzyszenia i porozumienia powiatów | str. 350
- 3.7. Nadzór nad działalnością powiatu | str. 351
- 3.8. Miasta na prawach powiatu | str. 354
- 4. Samorząd wojewódzki | str. 354
 - 4.1. Zakres działalności samorządu województwa | str. 357
 - 4.2. Władze samorządu województwa | str. 360
 - 4.2.1. Sejmik województwa | str. 361
 - 4.2.2. Zarząd województwa | str. 369
 - 4.2.3. Marszałek województwa i skarbnik województwa | str. 372
 - 4.3. Mienie samorządu województwa | str. 373
 - 4.4. Finanse samorządu województwa | str. 375
 - 4.5. Współpraca zagraniczna samorządu województwa | str. 375
 - 4.6. Nadzór nad działalnością samorządu województwa | str. 377
 - 4.7. Akty prawa miejscowego samorządu województwa | str. 380
- 5. Zakończenie | str. 380
- O Autorach | str. 383**